Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2026)0220

Kommissionens 2025-rapport om Kosovo

Europa-Parlamentets beslutning af 17. juni 2026 om Kommissionens 2025-rapport om Kosovo (2025/2252(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til den stabiliserings- og associeringsaftale mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Kosovo på den anden side[1], som har været i kraft siden den 1. april 2016,

– der henviser til Kosovos ansøgning af 15. december 2022 om medlemskab af Den Europæiske Union,

– der henviser til Kosovos ansøgning af 12. maj 2022 om medlemskab af Europarådet,

– der henviser til den rammeaftale mellem Den Europæiske Union og Kosovo om de generelle principper for Kosovos deltagelse i EU-programmer[2], som har været i kraft siden den 1. august 2017,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1529 af 15. september 2021 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III)[3],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/850 af 19. april 2023 om ændring af forordning (EU) 2018/1806 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget

---

1 EUT L 71 af 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
2 EUT L 195 af 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
3 EUT L 330 af 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

for dette krav[4], for så vidt angår Kosovo, som tillader visumfri indrejse for indehavere af kosovoske biometriske pas fra den 1. januar 2024,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1449 af 14. maj 2024 om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan[5],

– der henviser til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki den 19. og 20. juni 2003,

– der henviser til topmøderne mellem EU og Vestbalkan i Sofia, Zagreb og Brdo pri Kranju i henholdsvis 2018, 2020 og 2021 samt erklæringerne fra disse møder,

– der henviser til mødet mellem Vestbalkans ledere den 1. juli 2025 i Skopje, Nordmakedonien, om vækstplanen for Vestbalkan,

– der henviser til erklæringen af 17. december 2025 fra topmødet mellem EU og Vestbalkan,

– der henviser til formandskabets konklusioner af 16. december 2025 om udvidelse,

– der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,

– der henviser til formandens konklusioner fra topmødet i 2025 om Berlinprocessen, der blev afholdt den 22. oktober 2025,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen "En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan" (COM(2020)0641),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Ny vækstplan for landene på Vestbalkan" (COM(2023)0691),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. marts 2024 om førudvidelsesreformer og gennemgang af politikker (COM(2024)0146),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 4. november 2025 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2025" (COM(2025)0690), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Kosovo 2025 Report" (SWD(2025)0752),

---

4 EUT L 110 af 25.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

5 EUT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– der henviser til traktaten om oprettelse af energifællesskabet, der blev undertegnet i Athen den 25. oktober 2005, og som har til formål at udvide reglerne for EU's indre energimarked til at omfatte Sydøsteuropa,

– der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999, til den rådgivende udtalelse fra Den Internationale Domstol (ICJ) af 22. juli 2010 om Kosovos ensidige uafhængighedserklærings overensstemmelse med folkeretten samt til FN's Generalforsamlings resolution 64/298 af 9. september 2010, hvori ICJ's udtalelse blev anerkendt, og der blev udtrykt tilfredshed med EU's vilje til at fremme dialogen mellem Serbien og Kosovo,

– der henviser til Kosovos løbende tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik,

– der henviser til den første aftale af 19. april 2013 om principperne for en normalisering af forholdet mellem Serbien og Kosovo, til aftalerne af 25. august 2015 og til den igangværende EU-støttede dialog med henblik på en normalisering af forholdet,

– der henviser til Bruxellesaftalen af 27. februar 2023 og Ohridaftalen af 18. marts 2023 og gennemførelsesbilaget hertil,

– der henviser til den NATO-ledede Kosovo-styrkes fortsatte tilstedeværelse og mandat, som fortsat bidrager til at opretholde et trygt og sikkert miljø samt fri bevægelighed i Kosovo,

– der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2025/1161 af 5. juni 2025 om ændring af fælles aktion 2008/124/FUSP om Den Europæiske Unions retsstatsmission i Kosovo, EULEX KOSOVO[6], som forlængede missionens mandat indtil den 14. juni 2027,

– der henviser til den endelige rapport fra Den Europæiske Unions valgobservationsmission til parlamentsvalget i Kosovo i 2025,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Kosovo,

– der henviser til de fælles henstillinger fra det 12. møde i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Kosovo, som blev afholdt den 9. december 2024,

– der henviser til Transparency Internationals korruptionsindeks for 2025,

– der henviser til det internationale pressefrihedsindeks for 2025 fra Journalister uden Grænser,

---

6 EUT L, 2025/1161, 6.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1161/oj.

– der henviser til undersøgelsesmissionen til Pristina foretaget af Europarådets platform for journalisters sikkerhed den 24. og 25. marts 2026,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0166/2026),

A. der henviser til, at udvidelsespolitikken er et af EU's mest effektive udenrigspolitiske instrumenter, en af de mest succesfulde politikker til at anspore og tilskynde til grundlæggende reformer i udvidelseslandene og en strategisk geopolitisk investering i langsigtet fred, stabilitet og sikkerhed på hele kontinentet;

B. der henviser til, at demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet er de grundlæggende værdier, som EU bygger på; der henviser til, at der ikke må gås på kompromis med disse grundlæggende værdier i forbindelse med udvidelsesprocessen;

C. der henviser til, at Republikken Kosovos forfatning er en af de mest progressive med hensyn til mindretalsrettigheder;

D. der henviser til, at hvert enkelt udvidelsesland bedømmes udtrykkeligt på grundlag af dets egne resultater; der henviser til, at det er gennemførelsen af de nødvendige reformer og overholdelsen af sættet af kriterier og fælles europæiske værdier, der er afgørende for tidsplanen og fremskridtene hen imod tiltrædelse; der henviser til, at tiltrædelsesprocessen ikke kan skride frem, uden at de nødvendige reformer gennemføres;

E. der henviser til, at Kosovos vej mod EU-medlemskab også afhænger af normaliseringen af forholdet til Serbien og af gode naboskabsrelationer;

F. der henviser til, at beskyttelsen af de demokratiske processers integritet er blevet et centralt hensyn i EU's udvidelsespolitik; der henviser til, at Kosovo er blevet udsat for udenlandsk indblanding og desinformationskampagner, navnlig fra Rusland, herunder gennem serbiske nationalistiske foretagender, der har haft til formål at destabilisere demokratiske institutioner, undergrave den samfundsmæssige samhørighed og hindre Kosovos europæiske integration; der henviser til, at styrkelsen af den demokratiske modstandsdygtighed er en integreret del af opfyldelsen af de politiske kriterier for tiltrædelse;

G. der henviser til, at Kosovos uafhængighed – i modsætning til den generelle europæiske linje – endnu ikke er blevet anerkendt af Cypern, Grækenland, Rumænien, Slovakiet og Spanien;

Engagement i EU-medlemskab

1. roser Kosovos fortsatte engagement i EU-medlemskab, som afspejler et klart strategisk geopolitisk valg, der fremmer sikkerheden, en stærk europæisk forankring, en generel konsensus på tværs af partierne om europæisk integration og en stor opbakning fra offentligheden til Kosovos vej mod EU, især gennem udviklingen af tætte og konkrete forbindelser med EU;

2. gentager sin faste overbevisning om, at Kosovos fremtid ligger i EU, navnlig i betragtning af den nuværende geopolitiske dynamik i regionen, de hurtige og store verdenspolitiske omvæltninger og den stigende konkurrence med autoritære regimer; understreger, at tilnærmelsen mellem Kosovo og EU er en del af en gradvis integrationsproces, der rækker ud over formel tiltrædelse alene; understreger, at konkrete former for samarbejde og gradvis integration, herunder sektorpartnerskaber, deltagelse i EU-programmer som Erasmus+ og inddragelse i visse EU-politikker, er vigtige løftestænger for at styrke båndene til Kosovo; understreger, at disse instrumenter bidrager til at konsolidere Kosovos europæiske forankring og håndtere de geostrategiske udfordringer i regionen, herunder ved at forhindre eksterne aktørers indflydelse, uden at tempoet i eller resultatet af udvidelsesprocessen foregribes;

3. glæder sig over dannelsen af Kosovos nye forsamling og regering den 12. februar 2026 efter det demokratiske tidlige parlamentsvalg i december 2025 og efter mere end et års politisk dødvande og dyb politisk polarisering; beklager imidlertid lammelsen af den politiske proces i 2025, som resulterede i et "spildt år" for Kosovo; beklager endvidere, at nationalforsamlingen ikke har valgt en ny præsident inden for den forfatningsmæssige frist; noterer sig opløsningen af nationalforsamlingen ved præsidentielt dekret den 6. marts 2026 og forfatningsdomstolens efterfølgende afgørelse, der omstødte denne afgørelse og gav medlemmerne af forsamlingen 34 dage til at vælge en ny præsident, hvorefter landet ellers ville blive tvunget til at afholde nyvalg; noterer sig de mislykkede forsøg på at vælge en præsident inden denne frist og den deraf følgende meddelelse om et nyt parlamentsvalg den 7. juni 2026;

4. glæder sig endvidere over, at Kosovos nationalforsamling den 13. februar 2026 ratificerede de aftaler, der er indgået inden for rammerne af reform- og vækstfaciliteten; bemærker, at dette baner vejen for, at Kosovo kan få adgang til betydelige tilskud og lån på lempelige vilkår med henblik på at fremme centrale reformer, fremskynde landets økonomisk konvergens og gøre yderligere fremskridt på dets vej mod EU; beklager dybt, at landet på grund af det "tabte år" og fordi det muligvis har mistet yderligere måneder til en valgkampagne, måske ikke vil være i stand til at gennemføre alle de nødvendige reformer inden for fristerne og risikerer at miste betydelig finansiel støtte under reform- og vækstfaciliteten;

5. understreger, at en troværdig udvidelse er baseret på en

meritbaseret proces, der kræver et vedvarende og uigenkaldeligt reformtempo og en stringent gennemførelse af reformer, der opfylder EU's standarder, især Københavnskriterierne; opfordrer Kosovo til at intensivere sine bestræbelser på at gennemføre EU-relaterede reformer, navnlig når det gælder retsstatsprincippet, de grundlæggende frihedsrettigheder og bekæmpelsen af korruption, især korruption på højt plan, og til at fortsætte sin indsats ved at styrke sit engagement i de europæiske værdier og standarder; understreger, at enhver førtiltrædelsesbistand og dertil knyttet finansiel bistand skal være strengt betinget af målbare og verificerbare resultater på disse områder; minder i den forbindelse om, at det er vigtigt at opretholde retsstatsprincippet, sikre respekt for alles meninger og effektivt anvende loven i praksis; understreger, at det er nødvendigt at omprioritere og opnå håndgribelige fremskridt med disse reformer, så Kosovo kan styrke sin forankring i Europa og fastholde sin kurs mod at komme tilbage på sporet mod tiltrædelse af EU; understreger desuden, at udvidelse også indebærer grundig forberedelse på EU-institutioners og medlemsstaternes side med henblik på at sikre en vellykket integration af mulige nye medlemmer, samtidig med at det indre markeds økonomiske stabilitet, de sociale og miljømæssige standarder og de europæiske institutioners korrekte funktion respekteres;

6. støtter Kosovos ansøgning om EU-medlemskab, der blev indgivet i december 2022; gentager sin opfordring til medlemsstaterne i Rådet om at opfordre Kommissionen til at fremlægge sit spørgeskema uden unødig forsinkelse og til at afgive sin udtalelse om berettigelsen af landets ansøgning om medlemskab og opfordre Rådet til at handle hurtigt derefter, herunder ved at tildele kandidatstatus, når de relevante kriterier er opfyldt; opfordrer de fem medlemsstater, der endnu ikke har anerkendt Kosovos uafhængighed, til straks at gøre dette, så Kosovo kan bevæge sig fremad på lige fod med andre kandidater; minder om ICJ's rådgivende udtalelse af 22. juli 2010, hvori det fastslås, at Kosovos ensidige uafhængighedserklæring ikke er i strid med den almindelige folkeret;

7. gentager sin fulde opbakning til Kosovos ansøgning om medlemskab af Europarådet, til landets strategiske orientering om at tilslutte sig NATO's program "Partnerskab for fred" og til dets forsøg på at tilslutte sig andre internationale organisationer; opfordrer de berørte organisationer og medlemsstaterne til aktivt at støtte disse ansøgninger; bemærker, at Kosovos tilnærmelse til NATO styrker den europæiske sikkerhed; opfordrer Kommissionen og EU's kontor i Kosovo til at intensivere indsatsen for at øge synligheden og forståelsen i Kosovo af EU og de konkrete fordele ved et styrket partnerskab mellem EU og Kosovo; opfordrer indtrængende Serbien til ikke at gøre indvendinger mod, at Kosovo bliver medlem af Europarådet og af andre internationale organisationer, hvilket ville være i strid med aftalen fra 2023 mellem Kosovo og Serbien om en

vej til normalisering af forholdet mellem dem;

8. roser Kosovo som en pålidelig partner for EU, hvilket er blevet demonstreret af landets fortsatte frivillige tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), herunder dets fortsatte gennemførelse af EU's restriktive foranstaltninger over for Rusland og Belarus, dets klare fordømmelse af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og den konsekvent høje grad af offentlig opbakning til EU-integration blandt dets borgere; forventer, at Kosovo opretholder denne tilpasning og fortsætter sine bestræbelser på at dæmme op for den russiske trussel;

9. glæder sig over undertegnelsen den 18. marts 2025 af den trilaterale erklæring om forsvarssamarbejde mellem Kosovo, Albanien og Kroatien, der har til formål at styrke forsvarskapaciteten og øge samarbejdet om imødegåelse af hybride trusler;

10. glæder sig over den hårdt tiltrængte beslutning om at ophæve EU's foranstaltninger over for Kosovo, herunder frigivelsen af 216 mio. EUR i prioriterede kontrakter og programmering i december 2025 og frigivelsen af de resterende 205 mio. EUR i begyndelsen af 2026; mener, at disse foranstaltninger var i klar modstrid med Kosovos påviste engagement i europæiske værdier og dets tilpasning til EU's politikker og ikke længere var berettigede, da alle nødvendige krav er blevet opfyldt; bemærker den negative indvirkning, som disse foranstaltninger har haft på Kosovos samfund, især lokalsamfund, civilsamfundsorganisationer og små og mellemstore virksomheder (SMV'er); undrer sig over den manglende gennemsigtighed og forudsigelighed, den utilstrækkelige offentlige oplysning og den lange varighed af foranstaltningerne på trods af Kosovos overholdelse af EU's krav;

Demokrati og retsstatsprincip

11. glæder sig over den generelt positive vurdering af afholdelsen af parlaments- og lokalvalgene i 2025 og bemærker, at valgene blev gennemført på fredelig, konkurrencebaseret og inklusiv vis inden for en revideret valgramme i overensstemmelse med tidligere henstillinger fra EU's valgobservationsmission; roser myndighederne for at indføre et elektronisk afstemningssystem i Kosovo; påpeger imidlertid, at der også blev konstateret visse mangler i gennemførelsen af valgene, og opfordrer indtrængende Kosovos myndigheder til at tage højde for dem i forbindelse med tilrettelæggelsen af fremtidige valg;

12. glæder sig over kosovoserbernes deltagelse i parlaments- og lokalvalgene i 2025 og over de fire nyvalgte serbiske borgmestre, der overtager fra deres albanske forgængere i de kommuner, hvor der er serbisk flertal i det nordlige Kosovo; udtrykker imidlertid bekymring over det pres, der blev udøvet på de vælgere, der er afhængige af

serbisk social bistand og beskæftigelse, for at få dem til at stemme på repræsentanter for Srpska Lista ved parlamentsvalget i februar 2025;

13. beklager de fortsatte forsøg på at politisere uafhængige institutioner, herunder den centrale valgkommission, samt forvaltningsmæssige mangler i den uafhængige mediekommission; opfordrer Kosovo til yderligere at tilpasse den retlige ramme for den uafhængige mediekommission til Europarådets henstillinger og EU's standarder med henblik på at styrke den lovgivningsmæssige uafhængighed, retssikkerheden og offentlighedens tillid til medieovervågning; opfordrer myndighederne til at sikre meritbaserede udnævnelser, gennemsigtighed i ansættelsesprocedurerne og fuld respekt for disse institutioners uafhængighed; understreger, at modstandsdygtige demokratiske institutioner er en første forsvarslinje mod manipulation af informationsmiljøet, skjult indflydelse og politisk drevet forvridning af den offentlige debat; opfordrer Kosovo til at etablere en institutionaliseret ramme for demokratisk modstandsdygtighed, der samler nationalforsamlingen, regeringen, uafhængige tilsynsmyndigheder og valgadministrationen, med klart definerede ansvarsområder, regelmæssige risikovurderinger og offentlig rapportering;

14. glæder sig over, at civilsamfundsorganisationerne opererer i et generelt gunstigt miljø, og opfordrer myndighederne til på meningsfuld vis at inddrage civilsamfundet fra et tidligt stadie i forberedelsen og gennemførelsen af EU-relaterede reformer; fremhæver betydningen af at øge ansvarligheden og gennemsigtigheden i forbindelse med offentlig finansiering af civilsamfundsorganisationer; understreger, at civilsamfundet er afgørende for at fremme demokrati og pluralisme samt god forvaltningspraksis og sociale fremskridt;

15. roser myndighederne for at høre Venedigkommissionen om pakken af lovforslag om retsvæsenet, herunder loven om Kosovos anklageråd; er dog fortsat bekymret over den begrænsede gennemførelse af retsstatsstrategien og den utilstrækkelige opfølgning på reformer fra regeringens side, det ufuldstændige medlemskab af Kosovos domstolsråd og forsinkelserne i gennemførelsen af reformer af retsvæsenet; udtrykker bekymring over regeringens manglende vedtagelse af den nødvendige retsakt af lavere rang, der beskriver den organisatoriske struktur af og samarbejdsmekanismerne mellem Kosovos politis særlige efterforskningsenhed og den særlige anklagemyndighed; glæder sig over de fremskridt, der er gjort med hensyn til udnævnelsen af den nye formand for Kosovos anklageråd, og forventer, at den nye sammensætning færdiggøres, når parlamentet genoptager sit arbejde; glæder sig over Kosovos domstolsråds ansættelse af 17 nye dommere i en gennemsigtig og meritbaseret proces og opfordrer

indtrængende Kosovos præsident til uden forsinkelse at bekræfte udnævnelserne; opfordrer indtrængende Kosovo til at gøre en beslutsom indsats for at afhjælpe manglerne og sikre, at lovgivningen om retsvæsenets integritet og ansvarlighed er i overensstemmelse med de europæiske standarder og Venedigkommissionens relevante henstillinger;

16. glæder sig over, at Kosovo reducerede den administrative byrde gennem gennemførelsen af programmet til forebyggelse og reduktion af administrative byrder for 2025-2028 og dets handlingsplan for 2025-2026; glæder sig over denne forbedring og vedtagelsen af ændringer af loven om offentligt ansatte og opfordrer Kosovo til yderligere at forbedre den offentlige forvaltning og det meritbaserede system for offentlige tjenester; bemærker, at Kosovos strategiske ramme for den offentlige forvaltning er på plads, men ikke gennemføres effektivt;

17. udtrykker dyb bekymring over de utilstrækkelige fremskridt, der er gjort med hensyn til at bekæmpe korruption generelt; beklager manglen på håndgribelige strukturelle fremskridt på dette område på trods af de indgåede forpligtelser og understreger, at korruption fortsat er et systemisk problem, der underminerer de offentlige institutioners funktion og offentlighedens tillid; bemærker med bekymring Kosovos fald i korruptionsindekset for 2025, hvor landet rangerer som nr. 76 ud af 182 lande og territorier, dvs. tre pladser lavere end i 2024, hvilket er en bekymrende tilbagegang i forhold til den tidligere tendens med gradvis forbedring, men stadig placerer Kosovo foran visse andre lande i regionen; opfordrer myndighederne til straks at vedtage og gennemføre konkrete, effektive og kontrollerbare foranstaltninger for at styrke forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning på korruptionsområdet; opfordrer navnlig til en hurtig vedtagelse af en national strategi og handlingsplan til bekæmpelse af korruption for 2025-2028, til en stærkere anvendelse af erklæringer om aktiver og integritetsplaner og en mere effektiv anvendelse af konfiskationsværktøjer i korruptionssager; understreger behovet for at styrke korruptionsbekæmpende organers uafhængighed og operationelle kapacitet og sikre en effektiv koordinering mellem anklagere, politi og finansielle efterretningsenheder; henleder opmærksomheden på, at Kommissionens tidligere henstillinger om styrkelse af kapaciteten i agenturet for forebyggelse af korruption og om gennemførelse af lovgivning til bekæmpelse af korruption endnu ikke er gennemført; opfordrer til løbende forbedring af kvaliteten af efterforskninger i korruptionssager på højt niveau;

18. er bekymret over, at der er gjort begrænsede fremskridt i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet; opfordrer til, at der hurtigt vedtages en national strategi og handlingsplan mod organiseret kriminalitet; fremhæver, at det er vigtigt at tackle kriminelle netværk ved at styrke det internationale samarbejde gennem

udveksling af efterretninger og øge samarbejdet mellem aktører inden for retshåndhævelse og retsforfølgning; opfordrer Kosovos naboer til at give Kosovo mulighed for at deltage i det internationale samarbejde på alle niveauer med henblik på at maksimere virkningen af bekæmpelsen af organiseret kriminalitet; understreger behovet for at udvide samarbejdet om bekæmpelse af narkotika; opfordrer til yderligere tilpasning med hensyn til bekæmpelse af terrorisme;

19. understreger EULEX' fortsatte bestræbelser med hensyn til at bistå de kosovoske myndigheder med at etablere bæredygtige og uafhængige retsstatsinstitutioner; bemærker, at vedvarende udfordringer, herunder begrænsede håndhævelsesbeføjelser, har begrænset dens virkning; opfordrer til, at missionens merværdi, omfang og strategiske mål revurderes løbende for at sikre dens relevans og effektivitet;

20. er bekymret over de rapporterede tilfælde af overdreven magtanvendelse og forseelser begået af nogle politibetjente i Kosovos politi i den nordlige del af landet; opfordrer Kosovos politi til at sikre, at dets personale fuldt ud overholder alle krav vedrørende retsstatsprincippet og menneskerettighederne; minder om, at alle politiske repræsentanter og alle mennesker i Kosovo har et fælles ansvar for at opretholde freden og retsstatsprincippet;

Grundlæggende friheds- og menneskerettigheder

21. bemærker, at de retlige og institutionelle rammer for menneskerettigheder stort set er på plads, men at gennemførelsen af dem fortsat utilstrækkelig; glæder sig over vedtagelsen af strategien for beskyttelse og fremme af lokalsamfundenes rettigheder; glæder sig over Kosovos gennemførelse af forfatningsdomstolens dom om Dečani-klosterets ejendomsret til jord; opfordrer Kosovo til at investere i en mere effektiv gennemførelse af rammen for menneskerettigheder;

22. anerkender, at Kosovos forfatning er meget progressiv med hensyn til mindretalsrettigheder; bemærker i den forbindelse med beklagelse, at den underskriftsindsamling, der blev underskrevet af næsten 500 personer, der historisk set har identificeret sig som bulgarere, og som blev registreret i Kosovos nationalforsamling i januar 2023, stadig ikke er blevet taget i betragtning, og anbefaler, at deres rettigheder forankres i lovgivningen og sikres i praksis, så det bulgarske mindretals historiske, kulturelle og politiske identitet beskyttes; opfordrer Kosovo til at sikre, at alle mindretal, der er anerkendt i henhold til loven om beskyttelse og fremme af lokalsamfunds og deres medlemmers rettigheder, fuldt ud indarbejdes i landets forfatning;

23. bemærker, at fængselssystemet i Kosovo stort set er i

overensstemmelse med FN's og Europarådets standardminimumsregler; opfordrer til bedre beskyttelse af rettighederne for indsatte, navnlig kvindelige indsatte, indsatte, der tilhører et mindretal, og indsatte med mentale sundhedsproblemer;

24. understreger behovet for at styrke gennemførelsen af lovgivning, der beskytter rettighederne for sårbare grupper og personer, som tilhører et mindretalssamfund, navnlig vedrørende deres repræsentation i de offentlige institutioner og det sprog, der anvendes, herunder ved at sikre lige og effektiv adgang til statslig undervisning i deres modersmål, og adgang til sundhedspleje og offentlige tjenester, respekt for sproglige rettigheder og ejendomsrettigheder, passende repræsentation i den centrale og lokale forvaltning og beskyttelse af den materielle og immaterielle religiøse, traditionelle og kulturelle arv; opfordrer Kosovo til at styrke sine bestræbelser på at give mindretalsgrupper lige muligheder og passende repræsentation i det politiske og kulturelle liv, i offentlige medier, i administrationen og i retsvæsenet; opfordrer til, at religiøse mindretal beskyttes i Kosovo, og at der sikres adgang til religiøse samlingssteder;

25. beklager, at kvinder fra mindretalsgrupper, navnlig romaer, ashkalier og egyptere, udsættes for talrige former for forskelsbehandling, navnlig inden for uddannelse, beskæftigelse og adgang til sundhedspleje; udtrykker bekymring over, at administrationen i Kosovo ikke i tilstrækkelig grad repræsenterer mindretalssamfund, og at antallet af kvinder i ledende stillinger fortsat er lavt;

26. opfordrer Kosovo til at styrke sin gennemførelse af eksisterende mekanismer til beskyttelse af rettighederne for mindretalssamfund, religiøse samfund og LGBTIQ+-samfundet ved at færdiggøre den nye civillov, som endnu ikke er vedtaget; er fortsat bekymret over, at der fortsat forekommer diskriminerende sprogbrug rettet mod kvinder og LGBTIQ+-personer;

27. understreger behovet for at styrke ligestillingen mellem kønnene og kvinders rettigheder i Kosovo; bemærker, at de retlige og institutionelle rammer for ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af kønsbaseret vold stort set er på plads; glæder sig over den øgede finansiering til specialiserede støttetjenester, herunder krisecentre for ofre for kønsbaseret vold, den fuldt funktionelle database til registrering af tilfælde af vold i hjemmet og den igangværende oplysningsindsats; udtrykker imidlertid bekymring over, at kønsbaseret vold fortsætter, og at gennemførelsen og håndhævelsen fortsat er utilstrækkelig, navnlig i betragtning af at kvinder, navnlig kvinder fra mindretalssamfund, fortsat udsættes for flere former for forskelsbehandling;

28. gentager sin opfordring til myndighederne om at styrke den interne

dialog og reelt og direkte samarbejde med uafhængige civilsamfundsorganisationer for kosovoserbere, navnlig i Nordkosovo, med henblik på at opbygge tillid, lette dagligdagen for kosovoserbere og sikre en vellykket integration;

29. roser regeringen for at have godkendt strategien for rettighederne for personer med handicap 2025-2030 den tilhørende handlingsplan for 2025-2027; beklager imidlertid det forhold, at Kosovo endnu ikke har vedtaget FN's konvention om rettigheder for personer med handicap; udtrykker bekymring over Kosovos utilstrækkelige tilpasning til gældende EU-ret i denne henseende og den forskelsbehandling og de hindringer, som personer med handicap, herunder børn, står over for med hensyn til adgang til uddannelse, sundhedspleje og sociale tjenester; opfordrer myndighederne til at styrke beskyttelsen af deres rettighederne og vedtage lovforslaget om anerkendelse af status, tjenester og ydelser;

30. understreger betydningen af at beskytte Kosovos multikulturelle arv, herunder det kroatiske samfunds kulturarv, samtidig med at der ydes støtte til bæredygtig lokal udvikling og engagement i lokalsamfundet; glæder sig over det EU-finansierede projekt, der gennemføres af De Forenede Nationers udviklingsprogram med henblik på at bevare og genoplive Janjevos kulturarv;

31. beklager, at det nye lovforslag om lærebøger stadig afventer vedtagelse i Kosovos nationalforsamling; er bekymret over, at gennemførelsen af Kosovos uddannelsesstrategi for 2022-2026 halter, og at finansieringen af grundlæggende offentlig uddannelse fortsat falder; opfordrer Kosovo til at færdiggøre vedtagelsen af lovforslaget om lærebøger, afslutte revisionen af de nuværende lærebøger og sørge for bæredygtig og systematisk uddannelse af lærere;

32. noterer sig Kosovos pluralistiske medielandskab, men understreger, at det fortsat er skrøbeligt og udsat for forskellige former for pres; beklager dybt de manglende fremskridt, når det gælder om at sikre ytringsfriheden og effektiv beskyttelse af journalister; beklager det forhold, at Kosovo, når man ser på mediefrihed, er faldet 24 pladser til en 99. plads i det internationale pressefrihedsindeks for 2025, hvilket udgør et betydeligt og bekymrende tilbageskridt; bemærker, at pressefrihed er en central europæiske værdi, og at Kosovo er nødt til at træffe mere effektive foranstaltninger end i øjeblikket for at beskytte den;

33. gentager sin alvorlige bekymring over forværringen af mediemiljøet og det klima, som informationsfagfolk arbejder i, og navnlig over angrebene på og truslerne mod journalister og mediefolk, herunder højtstående kosovoske embedsmænds brug af stødende sprog rettet mod medierne under valgkampagnen; beklager det forhold, at lovforslaget om beskyttelse af journalistiske kilder stadig afventer

vedtagelse, hvilket efterlader journalister uden tilstrækkelig retsbeskyttelse; understreger, at der skal være nultolerance over for fysiske angreb på journalister, og opfordrer til styrket efterforskning og retsforfølgning af alle trusler mod mediepersonale og til tilpasning af medierelateret lovgivning til gældende EU-ret, navnlig den europæiske forordning om mediefrihed[7] og EU's direktiv om bekæmpelse af SLAPP[8], og til andre relevante internationale menneskerettighedsforpligtelser; opfordrer i den forbindelse myndighederne til at træffe øjeblikkelige og konkrete foranstaltninger for at garantere mediernes uafhængighed, bekæmpe intimidering og sikre et miljø, der er befordrende for fri og pluralistisk journalistik;

34. udtrykker alvorlig bekymring over forlydender om, at politiske aktører og organiserede kriminelle grupper har udøvet pres på journalister, hvilket har ført til tilfælde af selvcensur; bemærker, at journalister kan afstå fra at deltage i kritisk undersøgende rapportering af hensyn til deres fysiske sikkerhed eller jobsikkerhed; fremhæver yderligere rapporter om, at offentlige myndigheder kan trække reklamer tilbage fra medieforetagender, der offentliggør kritisk indhold, og derved udøve et indirekte økonomisk pres;

35. udtrykker bekymring over, at vedtagelsen af lovforslaget om Kosovos radio- og TV-virksomhed (RTK), Kosovos offentlige radio- og TV-selskab, fortsat er under behandling, og opfordrer derfor til en hurtig vedtagelse heraf; understreger behovet for at sikre holdbar finansiering og uafhængighed af det offentlige radio- og TV-selskab; beklager det forhold, at stillingen som generaldirektør for RTK har været ledig siden september 2024, og at RTK's bestyrelse har manglet beslutningsdygtighed siden december 2024, hvilket gør, at det offentlige radio- og TV-selskab er handlingslammet og ude af stand til at opfylde sin rolle; opfordrer til et afbalanceret, repræsentativt og politisk uafhængigt tilsyn med RTK; opfordrer Kosovos myndigheder til at udnævne medlemmerne til RTK's bestyrelse og RTK's generaldirektør gennem en gennemsigtig og meritbaseret proces og således sikre, at public service-radio- og TV-virksomhed i Kosovo fungerer effektivt; understreger, at enhver reform af det offentlige radio- og TV-selskab skal sikre redaktionel uafhængighed, undgå politisk indflydelse og sikre en bæredygtig og

---

[7] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1083 af 11. april 2024 om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 2010/13/EU (den europæiske forordning om mediefrihed) (EUT L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

[8] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1069 af 11. april 2024 om beskyttelse af personer, der engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse krav eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement") (EUT L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

gennemsigtig finansiering;

36. bemærker med bekymring, at 2025-rapporten om menneskehandel fremhæver, at de relevante myndigheder i Kosovo ikke fuldt ud har opfyldt minimumsstandarderne for afskaffelse af menneskehandel, på trods af at de har udvist en øget indsats, herunder forbedret retsforfølgning og forbedret støtte til ofre;

37. udtrykker bekymring over den stigende desinformation, der spredes af udenlandske aktører fra lande i regionen, herunder om interetniske spændinger, navnlig fra russiske og serbiske statstilknyttede kilder og navnlig i perioder forud for valg, hvilket yderligere bidrager til den politiske polarisering; er fortsat alvorligt bekymret over ondsindet udenlandsk indblanding, destabiliseringsbestræbelser og hybride trusler, herunder AI-genereret desinformation og koordinerede onlinekampagner, der har til formål at påvirke politiske processer og den offentlige mening; opfordrer til en styrket institutionel reaktion og forbedret mediekendskab, der skal opnås gennem foranstaltninger, herunder styrket læreruddannelse og moderne læringsressourcer og øget samarbejde med uafhængige medier, faktatjekkende organisationer og relevante EU-programmer for at fremme kritisk tænkning og ansvarligt digitalt engagement; opfordrer Kosovo og dets regionale partnere til fortsat at stå sammen og yderligere styrke det regionale samarbejde samt det det europæiske samarbejde med Kosovo om bekæmpelse af eksterne trusler, desinformation, udenlandsk indblanding og cybertrusler og hybride trusler, der har til formål at undergrave landets og regionens europæiske perspektiv;

38. roser Kosovo for dets aktive engagement i en række regionale samarbejdsinitiativer såsom den centraleuropæiske frihandelsaftale, energifællesskabet, transportfællesskabet, den sydøsteuropæiske samarbejdsproces og Det Regionale Samarbejdsråd;

39. roser Kosovos myndigheder for den vellykkede gennemførelse af køreplanen for en bæredygtig løsning på ulovlig besiddelse, misbrug og handel med håndvåben og lette våben og sprængstoffer; glæder sig over den høje grad af overholdelse af reglerne fastsat i FN's våbenprotokol;

Forsoning og gode naboskabsforbindelser

40. minder om, at en normalisering af forbindelserne med Serbien samt gennemførelsen af alle aftaler, der er indgået inden for rammerne af dialogen mellem Beograd og Pristina fortsat er en integreret del og et grundlæggende og uundgåeligt element på Kosovos vej til EU-medlemskab; understreger, at konkrete, bæredygtige og kontrollerbare fremskridt på dette område er afgørende for at styrke den regionale stabilitet og fremme landets europæisk perspektiv; insisterer på, at standardisering ikke kan betragtes som en

sekundær bekymring, men bør forblive en absolut politisk prioritet; understreger betydningen af yderligere at styrke EU's mæglingsbestræbelser mellem parterne med henblik på at komme ud af det nuværende dødvande;

41. giver endnu engang udtryk for sin fulde støtte til den EU-støttede dialog og glæder sig over Peter Sørensens udvidede mandat som EU's særlige repræsentant for dialogen mellem Beograd og Pristina indtil den 29. februar 2028;

42. gentager endnu en gang sin opfordring til at forbedre kvaliteten af dialogen gennem kvinders deltagelse, øget gennemsigtighed for offentligheden og en meningsfuld inddragelse af civilsamfundet;

43. gentager betydningen af et konstruktivt engagement fra Kosovos og Serbiens myndigheders side med henblik på at fremme gennemførelsen af aftalen om vejen til normalisering og gennemførelsesbilaget hertil, som fortsat er gyldig og juridisk bindende for begge parter; opfordrer både Kosovo og Serbien til at gennemføre Bruxelles- og Ohridaftalerne fuldt ud, herunder gennem oprettelsen af sammenslutningen/fællesskabet af kommuner med serbisk flertal, til at ophæve Serbiens modstand mod Kosovos medlemskab af regionale og internationale organisationer og til at undgå ensidige handlinger, der kan underminere dialogprocessen;

44. glæder sig over den aftale, der blev indgået den 14. marts 2026 om gennemførelsen af Kosovos lovgivning om udlændinge, som indfører afbødende foranstaltninger for medlemmer af det serbiske samfund; bemærker, at denne ordning bidrager til at sikre kontinuitet i adgangen til offentlige tjenester og undgår risikoen for de facto-udelukkelse af kosovoserbere; understreger, at sådanne løsninger bidrager til at opbygge tillid og udgør et positivt skridt i retning af en normalisering af forbindelserne mellem Beograd og Pristina og fremme af gode naboskabsforbindelser;

45. noterer sig lukningen af snesevis af serbisk støttede institutioner på en ukoordineret måde i det nordlige Kosovo;

46. forventer, at Serbien samarbejder fuldt ud med Kosovo om, at gerningsmændene bag terrorangrebene i Banjska i 2023 stilles for en domstol; fordømmer det forhold, at Serbien endnu ikke har retsforfulgt de skyldige, navnlig Milan Radoičić, den tidligere næstformand for Srpska Lista; gentager, at alle personer, der er ansvarlige for voldshandlinger, skal stilles til ansvar og stilles for retten omgående i overensstemmelse med retsstatsprincippet og en retfærdig rettergang; fordømmer på det kraftigste angrebet på Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac-kanalen i det nordlige Kosovo i november 2024 og opfordrer til, at gerningsmændene hurtigt pågribes og retsforfølges; opfordrer Serbien til uden yderligere forsinkelse at reagere på Kosovos anmodning i januar 2025 om gensidig retshjælp i

forbindelse med dette angreb og til at samarbejde fuldt ud med efterforskningen;

47. bemærker, at skæbnen for op til 1 590 forsvundne personer fortsat ikke er afklaret, idet skæbnen for kun 26 savnede personer er blevet afklaret mellem april 2024 og slutningen af rapporteringsperioden i september 2025; opfordrer både Kosovo og Serbien til at deltage konstruktivt og i god tro i alle tekniske drøftelser, der har til formål at afklare de resterende forsvundne personers skæbne, herunder gennem underarbejdsgruppen for kriminaltekniske spørgsmål, og til at afstå fra enhver politisering; glæder sig over det første møde i den fælles kommission for forsvundne personer, som Kosovos og Serbiens chefforhandlere indkaldte til i januar 2026 inden for rammerne af den EU-støttede dialog, og opfordrer til yderligere samarbejde for at fremskynde identifikationen af massegrave og udvekslingen af oplysninger;

48. opfordrer Serbien til at åbne og dele al relevant politi-, militær- og arkivdokumentation i forbindelse med krigen i Kosovo i 1998-1999 med henblik på at fremme sandheden, retfærdighed og ansvarlighed, herunder i tilfælde af konfliktrelateret seksuel vold; bemærker, at en generel aftale om at dele sådanne oplysninger endnu ikke er blevet gennemført, og udtrykker bekymring over udvidelsen af hemmeligstemplingen, hvilket risikerer yderligere at forsinke retfærdigheden for og anerkendelsen af overlevende;

49. minder om betydningen af at sikre fuld adgang til arkiverne i den tidligere jugoslaviske efterretningstjenesters (UDBA) og den jugoslaviske Folkehærs efterretningstjenestes (KOS') arkiver, herunder arkiverne i Pristina og Beograd, med henblik på grundigt at undersøge og tage hånd om forbrydelser og kriminelle organisationer fra kommunisttiden; understreger, at en åbning af disse arkiver i hele regionen vil bidrage til sandhedssøgning, retfærdighed for ofrene, forsoning og konsolidering af demokratisk regeringsførelse;

50. opfordrer Kosovo til at fortsætte sit engagement i en række regionale samarbejdsinitiativer; påpeger endnu en gang betydningen af den NATO-ledede Kosovo Force for den bredere sikkerhed og roser styrkens vedholdende bestræbelser på at opbygge og opretholde et sikkert miljø i Kosovo og i den vestlige Balkanregion generelt; minder om missionens betydning for den igangværende udvikling af Kosovos sikkerhedsstyrke gennem rådgivning, uddannelse og kapacitetsopbygning; opfordrer de medlemsstater, der bidrager til Kosovo Force, til at afstå fra at reducere deres tilstedeværelse;

51. opfordrer til en fornyet indsats for at beskytte den religiøse og kulturelle arv i Kosovo, herunder ortodokse, islamiske, katolske og andre steder, som led i en bredere forpligtelse til pluralisme,

forsoning og respekt for Europas fælles kulturelle arv;

Socioøkonomiske reformer

52. noterer sig, at Kosovo er moderat forberedt på områderne økonomisk og monetær politik samt konkurrenceevne; understreger, at Kosovo skal tilpasse sine finanspolitiske rammer til gældende EU-ret og afhjælpe strukturelle svagheder, navnlig et begrænset produktionsgrundlag samt vanskelig adgang til finansiering for SMV'er; understreger vigtigheden af bæredygtig økonomisk vækst, nedbringelse af arbejdsløsheden og styrkelse af landets sociale beskyttelsessystem i overensstemmelse med gældende EU-ret på det sociale område; understreger, at det er nødvendigt at gennemføre mere omfattende reformer for at håndtere de resterende strukturelle svagheder;

53. glæder sig over Kommissionens konklusion om, at Kosovo har gjort visse fremskridt med hensyn til at udvikle en fungerende markedsøkonomi, navnlig gennem stærkere vækst, en sund og modstandsdygtig banksektor, en reduktion i den uformelle sektor og en hurtigere bilæggelse af handelstvister; noterer sig den fortsatte udbredelse af den uformelle økonomi og opfordrer myndighederne til at stille de nødvendige ressourcer til rådighed for arbejdstilsynsmyndighederne, således at de kan udføre deres opgaver fuldt ud;

54. glæder sig over, at Kosovos handelsret behandler sager om intellektuelle ejendomsrettigheder på en effektiv måde; opfordrer handelsretten til yderligere at samarbejde med Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret;

55. opfordrer til, at der sikres passende beskyttelse af arbejdstagerne, rimelige lønninger og håndhævelse af arbejdsmarkedslovgivningen i overensstemmelse med EU's standarder; beklager, at den sociale dialog i Kosovo fortsat er begrænset; opfordrer til målrettet støtte til at opbygge arbejdsmarkedets parters kapacitet; opfordrer myndighederne til at garantere de repræsentative fagforeningers uafhængighed og legitime rolle og arbejdstagernes grundlæggende rettigheder, herunder retten til kollektive forhandlinger, både lovgivningsmæssigt og i praksis, i den offentlige og private sektor; opfordrer Kosovos myndigheder til at forny mandatet for Det Sociale Økonomiske Råd, fremme den sociale dialog og anvende reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan til at bidrage til at opbygge arbejdsmarkedets parters kapacitet;

56. glæder sig over konsolideringen af aflønningssystemet i henhold til loven om lønninger i den offentlige sektor; beklager dog, at jobklassificering, systematisering af stillinger og forfatningsdomstolens dom om forfatningsstridige lovbestemmelser fortsat ikke behandles; opfordrer myndighederne til at vedtage

lovforslaget om offentlig finansforvaltning og -kontrol og til at integrere finanspolitisk risikovurdering og metoder til offentlige investeringer i lovgivningen;

57. udtrykker bekymring over, at den forventede levetid ved fødslen fortsat er lavere end EU-gennemsnittet, og at børnedødeligheden fortsat er den højeste i regionen og betydeligt højere end EU-gennemsnittet; beklager, at fremskridtene i retning af universel sundhedsdækning fortsat er meget begrænsede, og at der fortsat er betydelige ineffektiviteter; opfordrer myndighederne til at sikre bedre adgang til sundhedstjenester for alle borgere;

58. opfordrer Kosovo til at prioritere erhvervsuddannelse af høj kvalitet, stærkere forbindelser mellem uddannelses- og arbejdsmarkedsbehov og målrettet støtte til unge iværksættere og forskere med henblik på at skabe reelle perspektiver for unge i landet;

59. opfordrer Kosovo til fortsat at indgå aftaler om koordinering af de sociale sikringsordninger med EU's medlemsstater;

60. bemærker, at Kosovo har gjort visse fremskridt med hensyn til at forberede sin digitale omstilling, herunder med at udvide onlinetjenester og 5G-dækning; beklager, at kun 10 % af de offentlige tjenester i øjeblikket kan tilgås online, og at digitaliseringen fortsat er fragmenteret; understreger behovet for, at Kosovo tilpasser sig den relevante digitale EU-lovgivning, herunder den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation, NIS 2-direktivet, EU-værktøjskassen til 5G-sikkerhed, forordningen om digitale tjenester, forordningen om digitale markeder og EU's ramme for digital identitet; beklager, at Kosovo kun har vedtaget otte ud af de 14 afledte retsakter, der stammer fra forordningen om cybersikkerhed, og at både agenturet for cybersikkerhed og det nationale cybersikkerhedsråd endnu ikke er fuldt operationelle; opfordrer til vedtagelse af en omfattende e-forvaltningsstrategi i overensstemmelse med EU-standarder og en forbedret interoperabilitet mellem offentlige forvaltningssystemer; opfordrer Kosovo til at fremme digitaliseringen mere intensivt og til at videreudvikle sikre digitale offentlige tjenester;

61. glæder sig over de første skridt, som Kosovo har taget i retning af en mere strategisk tilgang til forskning og innovation, herunder starten på finansieringen af innovationsstøtteforanstaltninger og Kosovos deltagelse i netværket af europæiske digitale innovationsknudepunkter;

62. glæder sig over Kommissionens forslag om at indlede forhandlinger om at udvide EU's ordning "roaming til hjemmetakst" til Vestbalkan, herunder Kosovo, med henblik på at skabe håndgribelige fordele for borgere og virksomheder og styrke den regionale konnektivitet; bemærker, at dette initiativ bygger på eksisterende regionale

roamingordninger; opfordrer til hurtigt at få vedtaget forhandlingsmandater og rettidigt at få indgået aftaler for at sikre hurtige og effektive integration i EU's "roaming til hjemmetakst"-område;

Energi, miljø, bæredygtig udvikling og konnektivitet

63. bemærker, at Kosovo fortsat er stærkt afhængigt af forældede kulfyrede kraftværker og er nødt til at fremskynde investeringerne i energieffektivitet; glæder sig over, at der er gjort visse fremskridt i energisektoren, navnlig med lanceringen af en 100 MW vindkraftauktion; opfordrer indtrængende Kosovo til at fremskynde sin grønne omstilling og reducere sin afhængighed af fossile brændstoffer og kulfyrede kraftværker betydeligt; opfordrer EU til at intensivere sine bestræbelser på at hjælpe Kosovo med at nå disse mål; opfordrer Kosovos regering til at investere i et diversificeret energimiks, der styrker forsyningssikkerheden; tilskynder Kosovo til at fortsætte sine bestræbelser på at integrere sit elmarked med de europæiske elmarkeder, herunder gennem en effektiv gennemførelse af elmarkedsreformer og et styrket grænseoverskridende samarbejde i elsektoren;

64. opfordrer Kosovo til at styrke sin institutionelle og administrative kapacitet til at gennemføre strategiske infrastrukturprojekter, herunder gennem anvendelse af omfattende miljøkonsekvensvurderinger og bæredygtighedsforanstaltninger i planlægningsfasen, og fortsætte gennemførelsen af udestående projekter vedrørende transport- og energikonnektivitet; opfordrer Kommissionen og Kosovo til at prioritere strategiske konnektivitetsprojekter, der forbinder Vestbalkan til de europæiske transportkorridorer, energikorridorer og digitale korridorer og Sortehavsområdet, herunder gennem energisammenkoblinger, energieffektivitetsforanstaltninger, investeringer i vedvarende energi, integration i det fælleseuropæiske betalingsområde (SEPA) og forbedret adgang til finansiering for SMV'er; understreger, at disse investeringer vil øge den socioøkonomiske konvergens, den geostrategiske modstandsdygtighed og den europæiske økonomiske sikkerhed;

65. opfordrer indtrængende Kosovo til at øge de beskyttede områder i landet og til at sørge for, at der træffes passende foranstaltninger med henblik på at forvalte beskyttede områder og historiske kulturarvssteder med henblik på at beskytte biodiversiteten, herunder centrale levesteder for den kritisk truede Balkanlos; glæder sig over Kosovos fortsatte samarbejde med Nordmakedonien og Albanien om den grænseoverskridende nationalpark med Šar-bjergene; opfordrer Kosovo til yderligere at intensivere og fremskynde samarbejdet med nabolande om at udpege grænseoverskridende beskyttede områder og udarbejde sammenhængende grænseoverskridende forvaltningsplaner;

opfordrer indtrængende Kosovo til at ændre loven om affaldshåndtering og gennemføre loven om klimaændringer;

°

° °

66. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for Udenrigs- og Sikkerhedsanliggender, medlemsstaternes regeringer og parlamenter samt Kosovos præsident, regering og nationalforsamling.